

2 0 1 6

SANSKRIT

(General)

Paper : 6.2

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following questions :

1×10=10

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What does the term 'कादम्बरी' mean?

'कादम्बरी' शब्दটোৰ অৰ্থ কি ?

(b) What is the principal sentiment of the
Kādambarī, the prose work of Bāṇabhaṭṭa?

বাণভট্টৰ গদ্যকাব্য 'कादम्बरी'ৰ মুখ্য বস কি ?

(c) Who is शुकनास?

शुकनास কোন ?

(d) Fill in the gap :

খালী ঠাই পূৰণ কৰা :

“গद्यं कवीनां _____ वदन्ति।”

(e) Mention the name of the hero of the prose work ‘वासवदत्ता’.

‘वासवदत्ता’ গদ্যকাব্যৰ নায়কৰ নাম উল্লেখ কৰা।

(f) Who was the king of the city called कुसुमपुर?
কুসুমপুৰ নগৰৰ বজা কোন আছিল?

(g) What was the name of the mother of
वासवदत्ता?

বাসবদত্তাৰ মাতৃৰ নাম কি আছিল?

(h) How many Mahākāvya were written by
Kālidāsa?

কালিদাসে কেইখন মহাকাব্য বচনা কৰিছিল?

(i) Who is said as वासव in the ‘कुमारसम्भव’?

‘কুমাৰসম্ভব’ত বাসব বুলি কাক কোৱা হৈছে?

(j) Write another name of Lord Śiva found in
your prescribed text of ‘कुमारसम्भव’.

‘কুমাৰসম্ভব’ৰ তোমাৰ নিৰ্ধাৰিত পাঠ্যক্রমৰ পৰা ভগৱান শিবৰ আন এটি নাম লিখা।

2. Answer the following questions :

2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write equivalent Sanskrit terms for the
following two words :

তলৰ শব্দ দুটাৰ সমার্থক সংস্কৃত শব্দ লিখা :

रजनिकर ; तिमिर।

(b) What was the duty that इन्द्र entrusted upon
कामदेव?

ইন্দ্ৰই কামদেৱক অৰ্পণ কৰা দায়িত্বটো কি আছিল?

(c) What are the two weapons of इन्द्र?

ইন্দ্ৰৰ দুবিধ অস্ত্ৰ কি কি?

(d) Who are the two companions of कामदेव?

কামদেৱৰ দুই সঙ্গী কোন?

(e) “निशानिवहा इव नक्षत्रमालोपशोभिताः”

What are the two different meanings indicated
by the word ‘नक्षत्रमालोपशोभिताः’?

‘नक्षत्रमालोपशोभिताः’ শব্দৰ দ্বাৰা নিৰ্দেশিত দুটা ভিন্ন
অর্থ কি কি?

3. Explain any one of the following :

5

তলৰ যি কোনো এটাৰ ব্যাখ্যা কৰাঁ :

- (a) গুরূপদেশাশ্চ নাম পुरुषाणामखिलमलप्रक्षालनक्षममजलं स्नानम्, अनुपजातपलितादिवैरूप्यजरं वृद्धत्वम्, अनारोपितमेदोदोषं गुरू-करणम्, असुवर्णविरचनमग्राम्यं कर्णाभरणम्।
- (b) गर्भेऽवस्त्वमभिनवयौवनत्वमप्रतिमरूपत्वममानुषशक्तित्वञ्चेति मह-तीयं खल्वनर्थपरम्परा सर्वा। अविनयानामेकैकमप्येषामायतनं, किमुत समवायः।

4. Attempt any two of the following questions :

10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Explain the following statement :

তলৰ উক্তিৰ ব্যাখ্যা কৰাঁ :

“बाणोच्छिष्टं जगत्सर्वम्।”

(b) Write the summary of the prescribed portion of the *Kādambārī*.

‘কাদম্বৰী’ৰ নিৰ্ধাৰিত পাঠ্যাংশৰ সাৰাংশটি লিখাঁ।

(c) Write an extensive note on ‘लक्ष्मी’ as delineated in the *Kādambārī*.

‘কাদম্বৰী’ত বৰ্ণনা কৰা অনুসৰি ‘লক্ষ্মী’ৰ বিষয়ে এক বিস্তৃত টোকা লিখাঁ।

5. Translate the following :

5

তলৰ কথাখিনি অনুবাদ কৰাঁ :

ततश्च यस्याश्रमः, तेन मुनिना पुष्पादिकमादायागतेन योगदृशा प्रतिपन्नवृत्तान्तेन ‘त्वत्कृते ममायमाश्रमो भग्न’ इति कुपितेन ‘शिलामयी पुत्रिका भव’ इति शप्ताऽऽस्म्यहम्। ततः क्षणेनैवेयं वराकी बहुदुःख-मनुभवतीत्यनुग्रहादार्यपुत्रकरुणया च स मुनिर्याच्यमान आर्यपुत्रहस्त-स्पर्शविधिकं शापमकरोत्।

6. Estimate सुबन्धु as a prose writer.

10

গদ্যকাব্যৰ ৰচক হিচাপে সুবন্ধুৰ এটি মূল্যায়ন আগবঢ়োৱাঁ।

Or / অথবা

Summarize the prescribed portion of the ‘वासवदत्ता’.

‘वासवदत्ता’ৰ নিৰ্ধাৰিত পাঠ্যাংশৰ সাৰাংশটি লিখাঁ।

7. Quote from your memory any one verse from the Third Canto of the ‘कुमारसम्भव’ which does not exist in this question paper.

5

এই প্ৰশ্নকাকতত নথকা ‘কুমাৰসম্ভৱ’ৰ তৃতীয় সৰ্গৰ যি কোনো এটা শ্লোক মুখস্থ লিখাঁ।

8. Explain (any one) :

5

ব্যাখ্যা কৰাঁ (যি কোনো এটা) :

- (a) आज्ञापय ज्ञातविशेषपुंसां
लोकेषु यत्ते करणीयमस्ति।
अनुग्रहं संस्मरणप्रवृत्तम्
इच्छामि संवर्धितमाश्रया तैः।

(b) अध्यापितस्योशनसापि नीतिं
प्रयुक्तरागप्रणिधिर्द्विषस्ते ।
कस्यार्थधर्मौ वद पीडयामि
सिन्धोस्तटावोष इव प्रवृद्धः ॥

9. Write the characteristics of a Sanskrit Mahākāvya. 10

এটা সংস্কৃত মহাকাব্যৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ লিখাঁ ।

Or / অথবা

Write about the untimely spring season as found
in the Third Canto of the 'Kumarasammva'.

'কুমাৰসম্ভৱম্'ৰ তৃতীয় সৰ্গত পোৱা অনুসৰি অকাল বসন্তৰ বিষয়ে
লিখাঁ ।

***